

ről tanuskodó könyv az itt érintet-
teken kívül még számos, úgy tudomá-
nyos, mint különleges érdekű
megállapítást s észrevételt tartal-
maz, melyeket az olvasó több irány-
ban is okulással vehet tudomásul.
Megjegyzései — mint láttuk — több
helyt a változott viszonyokkal függ-
nek össze; ezek gyakorlati értékének
mérlegelésére az érdekeltek hivatot-
tak.

V. M.

Leiki megújulás. (Voluntarisztikus-idealizmust hirdető pedagógia néhány alapvonala. Írta dr. Frank Antal.) Ez az izléses kiállításban megjelent kötet nagyon ajánlható szülők s minden fajtájú nevelők olvasmányául. Érdekes megfigyelések és megszívlelendő figyelmeztetések foglaltatnak benne. Feltétlen elismerést és csatlakozást érdemel azon vezéreszméje, hogy az értelem egyoldalú kifejlésztésével szemben újra az egész emberre tekintő nevelést kell előnyben részesítenünk. Joggal hozza a szerző összefüggésbe korunk materialista és utilitarisztikus szellemét a túlhajtott értelemfejlesztéssel, és helyesen látja, hogy országunk újjáépítéséhez elsősorban lelkiileg megújított emberanyagra van szükség, melyet pedig csak a gondos nevelés szolgáltathat. A nevelőnek, szülőnek, tanítónak, tanár-

nak elsősorban kellene ehhez a belső megújodáshoz átküzdenie magát. Ez pedig csak fanatikus hit meg lelkesedés birtokában fog sikerülni. A szerző ezzel csaknem fölös mértékben bír. Tárgyának igaz szeretete az, ami ezt a könyvét is értékesé teszi.

Ugyanitt gyökereznek azonban hibái is. Ez a könyv tulajdonkép propaganda-írás s így szükségkép egyoldalú. A fentebb kiemelt lelkesedés meg ez a propagandisztikus cél sokszor tévútra viszik az író-t nyel-
vileg éppúgy, mint tárgyilag. Van-
nak itt mondatok, hasonlatok, példák, egész lapra terjedő gondolat-
fűzések, amelyek tárgyilagossabb szel-
lemmel nem jól férnének meg. A
hév itt-ott úgy elragadja a szerzőt,
hogy csak a csillogást látja s attól
vezetteti magát az értelem s főként
a tömörség, magvasság rovására.

Ez a könyv majdnem találóan jellemezhető ezzel a szokatlan szó-
összetétellel: pedagógia-politika. Az
óvatos, gondos tudománytól így
szükségkép távolodik. Napjainkban
azonban talán tényleg inkább a harc
kell, semmint a tiszta tudomány s
ezért van jogosultsága az ilyen mű-
nek, amely pedig nem egészen alkal-
matlan azon régi, hirhedt balvéle-
mény újolagos feltámasztására, hogy
„a pedagógia nem tudomány“.

K. J.